

VILLIG FRI

5 steg
för en attraktiv
arbetslöshets-
försäkring:

SÄNK HÖJ OMFATTTA INFÖR SLOPPA

FOTO: KRISTIAN POHL

En bättre a-kassa

Vi tar strid för en frivillig arbetslöshetsförsäkring där alla är med och delar på ansvaret för arbetslösheten.

Vårdslöst och arrogant. Så kan man i efterhand beskriva regeringens agerande när det gäller de försämrade villkoren i a-kassan och sjukförsäkringen. Trots att vi var många som varnade för konsekvenserna vägrade regeringen att lyssna. Effekterna lät inte vänta på sig: En halv miljon svenskar lämnade a-kassan. Förtroendet för sjukförsäkringens förmåga att leverera trygghet slogs i spillror.

Nu planerar regeringen återigen stora förändringar i våra trygghetsförsäkringar. Också nu finns anledning att känna oro.

1

Sänk medlemsavgiften

100 kronor i månaden, men inte mer. Det är en rimlig medlemsavgift till a-kassan som alla har råd med. Arbetslöshet är ett

samhällsproblem och det är inte rimligt att de som löper störst risk att bli arbetslösa ska bära det ansvaret själva. Därför ska vi ha en

gemensamt och solidariskt finansierad arbetslöshetsförsäkring med en låg medlemsavgift till alla a-kassor.

2

Höj taket

Taket för a-kasseersättningen ska höjas så att de allra flesta får 80 procents ersättning av tidigare lön om man blir arbetslös.

Det är snart tio år sedan den högsta dagpenningen från försäkringen höjdes. Samtidigt har lönerna ökat mycket. Taket ska höjas

rejält och för att inte halka efter igen ska taket följa löneutvecklingen.

3

Omfatta betydligt fler

En attraktiv arbetslöshetsförsäkring omfattar de allra flesta som någon gång jobbat. Då måste arbetsvillkoret ändras. För att få

a-kasseersättning ska krav ställas på 6 månaders arbete och minst 40 timmars arbete per månad under den tiden. Idag ställs krav

på det dubbla, 80 timmar. Även de som arbetar lite ska kunna försäkra sig och vara medlem i a-kassan.

4

Inför studerandevillkor

Att studera innebär att man förbättrar sina chanser att få jobb. Därför är det logiskt att den som utbildat sig också kan få a-kasse-

ersättning i övergången från studier till arbete. Det är dags att ett nytt studerandevillkor införs i arbetslöshetsförsäkringen. Det

skulle göra att betydligt fler omfattas till skillnad från ett obligatorium med nuvarande villkor.

5

Slopa 75-dagarsregeln

75-dagarsregeln innebär att alla deltidsarbetslösa, som tidigare arbetat mer, får fyllnadsstämpla i 75 ersättningsdagar. Men sedan

tar det slut, om de inte helt låter bli att arbeta och blir helt arbetslösa. Här görs avsteg från att uppmuntra till arbete. Den som har

olika tillfälliga påhugg ska ha rätt till lika lång ersättningsperiod som den som är heltidsarbetslös.

En statlig utredning har fått i uppdrag att ta fram förslag på hur a-kassan ska göras obligatorisk.

Vid en första anblick kan det kanske verka bra. Om försäkringen blir obligatorisk får väl alla ersättning när man blir arbetslös? Men det är inte regeringens avsikt. Regeringen vill att alla ska betala till a-kassan, men villkoren för att få ersättning vid arbetslöshet ska vara desamma som idag.

Regeringen tänker också behålla systemet med olika avgifter till a-kassan. Är arbetslösheten i den bransch man jobbar hög ska det kosta mer. Syftet med de orättvisa avgifterna är att pressa ned redan låga löner. Idag betalar lågavlönade hotell- och restauranganställda 385 kronor i avgift,

samtidigt som högavlönade läkare och ingenjörer betalar 90 kronor i avgift. Regeringen straffar lågavlönade med höga avgifter. Mot detta kommer vi ta strid.

I den senaste avtalsrörelsen stod LO-förbunden emot regeringens försök att styra över lönerna. Våra samordnade avtalskrav ledde till att kvinnodominerade och lågavlönade grupper fick högre löneökningar än andra. Vi stod emot, och det tänker vi göra även i den kommande avtalsrörelsen. Vi tänker inte låta politiker styra över lönerna, även om Anders Borg tycker att lägsta-lönerna är för höga. Och vi tänker aldrig tillåta att de lägst avlönade får betala priset för arbetslösheten.

För att vi ska klara av att stå emot krävs

att många är med i facket. De fackliga a-kassorna bidrar till att det blir rationellt för

”Att dela på ansvaret för allvarliga samhällsproblem som arbetslöshet är rationellt och effektivt.”

löntagare att vara medlem både i en fackförening och i en a-kassa. En bra arbetslöshetsförsäkring som administreras av fack-

ligt anknutna a-kassor har en självklar plats i ett välfärdssamhälle som gör anspråk på att inte tvinga fram lågbetalda jobb.

Regeringens planer på en obligatorisk, men lika dålig, arbetslöshetsförsäkring som idag löser inga problem. Det tvingar bara in fler i en dålig försäkring. LO vill se kraftiga satsningar för en frivillig och solidariskt finansierad arbetslöshetsförsäkring med kvalificeringsvillkor som gör att fler kan kvalificera sig för 80 procent av tidigare lön i ersättning vid arbetslöshet.

Att dela på ansvaret för allvarliga samhällsproblem som arbetslöshet är rationellt och effektivt.

Wanja Lundby-Wedin
LOs ordförande

Du tjänar FÖR BRA!

Jenny Bengtsson har en lön långt under medellönen på arbetsmarknaden. Hennes medlemsavgift till a-kassan på 385 kronor är bland de högsta. Den a-kasseavgift Jenny betalar är priset för att arbetslösheten i hennes bransch är hög.

Text: Tobias Östberg · Foto: Niklas Dahlskog

– **Jag ser det som en straffskatt.** För mig är det självklart att vi i stället ska ha en solidarisk a-kassa där alla bär risken för arbetslöshet, säger Jenny Bengtsson.

Hon har jobbat på Casino Cosmopol i Stockholm i fem år och tjänar runt 20 000 kronor i månaden. Jenny brukar likna det hela vid en bilförsäkring.

– Det känns som att jag betalar en försäkring för att kunna ha en splitterny BMW stående olåst ute på gatan. Men om den blir stulen skulle jag bara få en rostig Saab i ersättning.

Hon tror dessutom att många av hennes kollegor som också betalar den höga a-kasseavgiften inte skulle kvalificera sig för att få ersättning om de blir arbetslösa.

Men Jenny och hennes kollegor är inte ensamma om att betala en hög avgift till

a-kassan. Låg lön betyder idag nästan alltid hög avgift. Det är djupt orättfärdigt. Vad vill regeringen uppnå med det?

– Syftet är att hålla tillbaka löneutvecklingen i branscher där arbetslösheten är hög, säger Ulrika Vedin, utredare på LO.

Budskapet från regeringen är att handelsanställda, hotell- och restaurangare, fastighetsanställda och kommunalarbete har för höga löner. Tanken är att om lönerna hålls tillbaka så kommer arbetsgivarna att kunna anställa fler.

– Men om regeringens idéer stämmer skulle det inte finnas någon arbetslöshet i min bransch. Så låga löner som vi har, borde det skapas massor av jobb. Så är det inte, säger Jenny Bengtsson.

Att försöka pressa tillbaka arbetslösheten med orättvisa a-kasseavgifter är ett trendbrott och en helt annan väg än den som har varit ett signum för den svenska modellen.

– Men regeringen erkänner inte ens att det finns politiska vägval att göra och att de valt en väg framför en annan, säger Ulrika Vedin.

Regeringen har ett antal vapendragare när det gäller lönefrågan. Tankesmedjan Timbro, men även Långtidsutredningen, förespråkar exempelvis sänkta lägsta löner. Ingen vill dock säga hur låga lägsta löner ska vara.

– Då ska man veta att lägsta lönerna för de som lämnat gymnasiet och ska försörja sig som till exempel undersköterskor, handels- och restauranganställda eller städare ligger mellan cirka 15 500 kronor och 18 000 kronor i månaden för heltidsjobb. Många i de här branscherna jobbar dessutom deltid, säger Ulrika Vedin.

Tanken med de orättvisa a-kasseavgifterna är att anställda branschvis ska ta ett större ansvar för sina kamraters arbetslöshet. Men arbetslöshet är ett samhällsproblem

och inget vi själva kan påverka i särskilt stor utsträckning.

– Det är orimligt att ansvaret för arbetslösheten läggs på dem som jobbar i branschen. Läkare har till exempel en låg avgift till a-kassan. Att arbetslösheten är låg bland läkare beror på att det råder brist på läkare och att det gjort det under lång tid. Det är inget den enskilde läkaren har kunnat påverka, säger Ulrika Vedin.

Annat är det till exempel i hotell- och restaurangbranschen. Där är det vanligt med tidsbegränsade anställningar. Det bidrar till att arbetslösheten rent generellt är ganska hög.

Ulrika Vedin menar att LO och LO-förbunden redan tar ett stort ansvar för lönebildningen genom de samordnade löneförhandlingarna.

”

Om regeringens idéer stämmer skulle det inte finnas någon arbetslöshet i min bransch.”

– Vi tar hänsyn till hur mycket vi har råd att höja löner utan att det leder till högre arbetslöshet. Men vi vill, till skillnad från regeringen och andra, ha en solidarisk lönebildning där inte bara de med marknaden i ryggen får löneökningar.

Hon menar också att LO-kollektivets anställda tar ett stort ansvar för den sam-

hällsutveckling som ställer stora krav på omställning till nya och förändrade jobb på arbetsmarknaden.

– Det är ofta LO-kollektivets jobb som försvinner när företag, branscher eller yrken försvinner i kriser eller genom strukturomvandling. Vi har sett den omvandlingen som en positiv utveckling när vi har delat på ansvaret.

Det fungerar när man ser det som ett samhällsansvar att ge dem som förlorar jobbet ekonomisk trygghet och goda möjligheter till exempelvis utbildning för ett nytt jobb.

– Så är det inte idag. Det samhällskontraktet är brutet. Ungefär en halv miljon har lämnat a-kassorna och många även fackligt medlemskap. Ulrika Vedin är orolig för att det blir fler som lämnar om inget förändras i avgiftssystemet.

– Risken är att ju fler som lämnar facket för att a-kassan blivit så dyr, desto större kryphål uppstår i hur väl kollektivavta-

len täcker arbetsmarknaden och allt fler arbetsgivare kan erbjuda löner under de avtalade lägsta lönerna. En låg ersättning från arbetslöshetsförsäkringen bidrar också till att underlätta det, eftersom det blir både svårare och mindre angeläget att kräva kollektivavtalad lägsta lön för den som är arbetslös. ●

Jenny Bengtsson vill ha en solidarisk a-kassa där alla bär risken för arbetslösheten.

När ett jobb inte räcker

– Om lönen är för låg så går människor bara från att vara fattiga till att vara arbetande fattiga, säger Daniel Larsson, forskare vid sociologiska institutionen vid Umeå universitet.

I Sverige pratar vi idag mycket om hur hårt arbetslösa drabbas av försämringarna i arbetslöshetsförsäkringen. Frågan om "working poor", eller arbetande fattiga på svenska, har därför hamnat i skymundan.

– Vi borde prata mer om dem, säger forskaren Daniel Larsson som är medförfattare till antologin "The working poor in Europe".

För när det pratas om att skapa jobb genom att hålla tillbaka löner och när många av de nya jobben är låglönejobb i den privata tjänstesektorn så riskerar fler att bli arbetande fattiga.

– Arbete är ett bra sätt att bekämpa fattigdom, men är lönerna för låga så finns en risk att vi bara skyfflar människor från att vara fattiga till att bli arbetande fattiga.

År 2007 var det enligt Daniel Larsson närmare sju procent av dem som arbetar i Sverige som var att räkna som arbetande fattiga enligt EU:s Eurostats definition av risk för fattigdom. Den säger att du riskerar att bli fattig om du har en disponibel hushållsinkomst som är lägre än 60 procent av medianhushållsinkomsten i ett samhälle – hushållets storlek inberäknad.

– I Sverige är det främst unga människor som drabbas. Det är de som får jobben med låga löner och dåliga villkor.

När det gäller andelen arbetande fattiga ligger Sverige i mitten i ett europeiskt perspektiv.

– Men vi har en högre andel än alla övriga nordiska länder.

Det här är människor som drabbas hårt och Daniel Larsson ser en stor risk att de kommer att bli fler i Sverige. För när konjunkturen tar fart får fler jobb och många av de nya jobben är låglönejobb i den privata tjänstesektorn.

– De riskerar då att gå från arbetslöshet till att bli arbetande fattiga. Här tycker jag också att regeringens arbetslinje har ett etiskt problem. Varför ska fattiga människor ta ett jobb om de trots det förblir fattiga? •

51

procent av svenskarna anser att a-kassan ska vara frivillig. Det visar en undersökning som Demoskop genomfört.

Frysta löner – en hjärtlös idé

Arbetsgivarorganisationen Almega är hittills de enda som talar klarspråk om vad de vill med lägstalöner. De vill att de ska frysas för tio år framåt. Fackförbundet Handels har räknat på vad det skulle ha inneburit om man gjort det för tio år sedan. Då hade anställda i detaljhandeln i dagsläget garanterats en månadslön på ungefär 11 165 kronor för en heltid.

FOTO: NORDIC PHOTOS

Testa själv!

Klarar du att leva på en heltidslön som är cirka 11 000 kronor i månaden? Då skulle du ha ungefär 9 200 kronor att leva på. Hur långt räcker det för att täcka dina kostnader en månad?

Boende (hyra, lån, driftskostnader mm)

Livsmedel (alla måltider)

Bil (bränsle, lån, försäkring, skatt mm)

Kläder och skor

Fritid och lek (inkl vanlig telefon och mobiltelefon)

Personlig hygien

Förbrukningsvaror och hemutrustning

Resor till och från jobbet

Läkare, tandläkare, medicin

Sparande (exempelvis till semester)

Fackföreningsavgift

A-kasseavgift

Hemförsäkring

Andra försäkringar

Barnomsorg

Medier (tidning, internet, tv-licens mm)

Återbetalning av studielån

Andra kostnader och lån

SUMMA UTGIFTER

Går det inte ihop? Ta ett jobb till. Dygnet har ju faktiskt 24 timmar!

En a-kassa att leva på?

Vi har ett bättre förslag

Regeringen vill göra arbetslöshetsförsäkringen obligatorisk. Det kan låta tryggt, men erbjuder ingen större trygghet. För efter att ha fått en halv miljon löntagare att lämna a-kassan tänker sig regeringen en "reform" som bara skulle ge drygt 10 000 fler arbetslösa inkomstrelaterad ersättning från a-kassan.

I genomsnitt var närmare 3,8 miljoner personer med i en a-kassa 2006. Genom försämringarna i arbetslöshetsförsäkringen och med de nya högre medlemsavgifterna till många a-kassor föll andelen medlemmar drastiskt på ett par år. Sedan 2008 är bara cirka 3,3 miljoner a-kassemedlemmar. När den globala finanskrisen drog in över Sverige det året steg arbetslösheten snabbt uppemot tio procent. När regeringen kunde överblicka konsekvenserna av sin misslyckade a-kassepolitik tillsattes en utredning i syfte att göra arbetslöshetsförsäkringen obligatorisk. Oscar Ernerot, ombudsman på LO, jämför regeringen med

skräckversionen av ett försäkringsbolag.

– Först höjer man försäkringspremien jättemycket, sedan försämrar man villkoren kraftigt och ändrar reglerna så att försäkringstagarna har mycket svårare att få ut pengar. När sedan folk väljer bort försäkringen, då tycker man att det är dags att göra den obligatorisk, säger Oscar Ernerot.

Att regeringen övervägde att införa en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring i ett läge när många ställt sig utanför kan kanske vid en första anblicken ses som ett uppvaknande och som en vilja att göra något åt det kaos man själv skapat. Den förra Obli-

gatorieutredningen presenterade sina förslag under 2009, men regeringen gick trots allt inte vidare med den.

Nu har regeringen ändå gått vidare med frågan igen, genom den nya parlamentariska Socialförsäkringsutredningen. Den ska återkomma med förslag om på vilket sätt arbetslöshetsförsäkringen ska göras obligatorisk. Samtidigt har utredningen inte i uppdrag att se över arbetsvillkoret, som styr rätten till ersättning. Skrapar man på ytan så är regeringens "erbjudande" snålt. Det kommer inte att ge särskilt mycket trygghet. Melker Ödebrink, kanslichef på SO, Arbetslöshetskassornas samorganisation, menar att man i debatten om en ny arbetslöshetsförsäkring missbrukar ordet obligatorisk.

– Kraven för att få ersättning är så stränga att väldigt få kommer att kvalificera sig för ersättning. Den obligatoriska försäkringen gör alltså inte att fler kommer att få ersättning. Däremot kommer alla vara tvungna att betala. Dessutom har vi ju faktiskt redan en obligatorisk ersättning. Alla som blir arbetslösa har ju rätt till grundersättning oavsett om de är

anslutna till a-kassan eller inte, säger Melker Ödebrink.

Man kan faktiskt redan idag räkna på hur många som skulle få en inkomstrelaterad ersättning från en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring. Enligt de senaste tillgängliga uppgifterna från IAF, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, var

"Sedan 2008 är bara cirka 3,3 miljoner a-kassemedlemmar."

det i april 10 500 arbetslösa som uppfyllde arbetsvillkoret men saknade medlemskap i en a-kassa. Med ett obligatorium skulle dessa 10 500 arbetslösa få inkomstrelaterad ersättning. Efter att en halv miljon löntagare lämnat a-kassan tänker sig regeringen en "reform" som skulle ge drygt 10 000 fler arbetslösa inkomstrelaterad ersättning från a-kassan.

Den svenska kollektivavtalsmodellen har starkt bidragit till trygga löntagare, som tillsammans med sina fack och arbetsgivare verkat för god produktivitet och kunskapsintensiva jobb med bra lön. Tack vare arbetslöshetsförsäkringen och arbetsmarknadspolitiken har arbetsmarknaden kunnat ställa om i lågkonjunktur och när jobb har försvunnit och andra kommit till, exempelvis inom industrin. Mats Essemyr, utredare på TCO, menar att regeringens försämringar av arbetslöshetsförsäkringen ytterst syftar till att förändra den svenska arbetsmarknaden i grunden.

– Vår linje har varit att vi med bra stöd och kompetensutveckling kan se till att de allra flesta som blir arbetslösa inom relativt kort tid kan hitta ett nytt jobb de är nöjda med. Alliansen vill genom att försämrare villkoren i arbetslöshetsförsäkringen i stället tvinga arbetslösa att ta okvalificerade lågt betalda jobb, säger Mats Essemyr. •

FAKTA Regeringens försämringar

Medlemsavgifterna höjs först genom en förhöjd finansieringsavgift som sedan blir den så kallade arbetslöshetsavgiften.

Arbetsvillkoret skärps, nu krävs som huvudregel 80 timmars arbete per månad i 6 månader under en ettårsperiod (istället för 70 timmar) för att kvalificera sig för ersättning.

Beräkningen av ersättningen ändras. Den ska nu baseras på de senaste 12 månaderna innan arbetslösheten, istället för, som tidigare, på månader med arbete.

Dag 1–200 ges ersättning med 80 procent av tidigare lön. Dag 201–300 ges

ersättning med 70 procent av tidigare lön. Efter 300 dagar ges ersättning med 65 procent. Man får dock alltid högst 680 kronor per dag.

75-dagarsregeln införs. Den innebär att för veckor då deltidsarbete utförts kan man få maximalt 75 ersättningsdagar. Resterande dagar av ersättningsperioden får endast användas för veckor då arbete inte utförts.

Antalet karensdagar utökas från fem till sju.

Studerandevillkoret slopas helt.

21

En rapport från TCO visar att den svenska a-kassans ersättningsnivå nu sjunkit mot botten jämfört med i övriga OECD-länder. Sverige ligger nu på 21:a plats.

EXEMPEL Daniel

Daniel har varvat jobb och studier under en längre period. Han gick med i facket och a-kassan för ett par år sedan, men det senaste året har han bara haft jobb i ett halvår. Det var ett vikariat på 6 månader på heltid, med en månadslön på 23 000 kronor. Nu har Daniel anmält sig som arbetssökande på Arbetsförmedlingen och lämnat in sin ansökan om a-kasseersättning till sin a-kassa.

Regeringens arbetslöshetsförsäkring
Eftersom Daniel har jobbat heltid i ett halvår har han inga problem med att uppfylla arbetsvillkoret. Däremot slår regeringens försämring av hur ersättningen ska beräknas hårt. Hans arbetstid och lön för 6 månader slås ut på 12 månader när ersättningen beräknas. Det gör att hans ersättningsgrundande lön endast blir 11 500 kronor per månad. Av det får Daniel sedan a-kasseersättning på 80 procents nivå, vilket motsvarar 9 200 kronor. Enligt direktiven till regeringens utredning blir resultatet troligen detsamma som nu. Daniel får troligen inte bättre villkor och ersättning med en obligatorisk försäkring.

LOs arbetslöshetsförsäkring
Daniel uppfyller LOs arbetsvillkor om 40 timmars arbete per månad i 6 månader. Den stora skillnaden är att hans ersättning ska beräknas på den lön som han får ihop på de 6 månader han uppfyller arbetsvillkoret samt att taket för högsta dagpenning är högre än 680 kronor om dagen. Han slår därför inte i taket och ersättningen blir 80 procent av 23 000 kronor vilket motsvarar 18 400 kronor per månad.

Arbetslöshet är ingen sjukdom

Miljöpartiet och vissa borgerliga partier förespråkar en sammanslagning av arbetslöshets- och sjukförsäkringen. Det skulle riskera att rasera trygghetssystemens trovärdighet.

Den parlamentariska socialförsäkringsutredning ska utreda om arbetslöshets- och sjukförsäkringen ska slås ihop till en och samma försäkring. Det är ingen bra lösning.

För med en sammanslagen och mer otydlig försäkring som sköts av en enda myndighet finns det risk för att de expertkunskaper som behövs för en väl fungerande matchning av arbetslösa och lediga jobb respektive som behövs för rehabilitering blir sämre och att det i sin tur leder till sämre kontroll.

Det skulle sänka legitimiteten och tilliten till försäkringen, och påverka folks betalningsvilja negativt. Det skulle bana väg för ett radikalt annorlunda försäkringssystem med en minimal grundersättning som i stort sett bara ger mat för dagen.

Grundproblemet idag är istället den låga ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen. Om arbetslöshetsförsäkringen gjordes generösare skulle vi komma tillrätta med att det nu är bättre att vara sjukskriven än att vara arbetslös. •

90%

Nio av tio tillfrågade LO-medlemmar tycker att avgiften till a-kassan ska vara ungefär lika stor för alla.

Sju frågor om a-kassan och arbetslöshetsförsäkringen

SOM DU ÄR FÖR BLYG FÖR ATT STÄLLA

1 Om arbetslöshetsförsäkringen blir obligatorisk, får alla arbetslösa pengar ur den då?

Nej, det är en myt. Det blir inte fler som får a-kasseersättning vid arbetslöshet bara för att försäkringen görs obligatorisk. Det är inte det som avgör om man får ersättning. Om alla omfattas av en arbetslöshetsförsäkring eller inte beror på villkoren, inte på obligatoriet i sig. Se bara på sjukförsäkringen. De regler som införts gör att många allvarligt sjuka inte får ersättning, trots att sjukförsäkringen ju är allmän.

2 Är det mitt fack som bestämmer min a-kasseavgift?

Nej, din medlemsavgift till a-kassan består av tre delar. A-kassan bestämmer över den del som ska täcka a-kassans administration och förvaltning. De två andra delarna, finansierings- och arbetslöshetsavgift, bestäms av riksdag och regering. Det är främst konstruktionen av arbetslöshetsavgiften som gjort att många med låg lön fått en hög medlemsavgift till sin a-kassa.

3 Står a-kasseavgiften i relation till den ersättning jag får?

Nej, oavsett vilken medlemsavgift du betalar till din a-kassa är det samma försäkring. Till exempel kan den högsta dagpenningen aldrig bli högre än 680 kronor per dag eller 14 960 kronor per månad.

4 Höjs den högsta dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen i samma takt som lönerna?

Nej, det är regeringen som bestämmer nivån på den högsta dagpenningen. Senast den höjdes var 2002. Det är snart tio år sedan. Under den tiden har lönerna ökat varje år. Den senaste tioårsperioden, 1999–2009, har lönerna ökat med 43 procent. Den så kallade inkomstbortfallsprincipen, att man ska få ersättning i relation till sin tidigare lön om man drabbas av arbetslöshet, är därmed satt ur spel.

5 Kan man få a-kasseersättning hur länge som helst?

Nej, man kan få a-kasseersättning under en så kallad ersättningsperiod. Den är endera 300 dagar eller 450 dagar. Det senare om man har barn under 18 år. Om man fortfarande är arbetslös kan man sedan få aktivitetsstöd. Man ställs inte på bar backe, men i takt med arbetslöshets-

den trappas ersättningen ned. Först är den 80 procent, sedan 70 procent och slutligen sänks den till 65 procent av din tidigare lön – men du kan maximalt få 14 960 kronor per månad om du är helt arbetslös.

6 Kan jag få a-kasseersättning även om jag har besparingar och äger min bostad?

Ja, hela poängen med arbetslöshetsförsäkringen är att den ska garantera ekonomisk trygghet genom ett gott inkomstbortfalls-skydd om du drabbas av arbetslöshet. Att bli arbetslös för en period ska inte behöva leda till att du måste lämna hus och hem. I gengäld har du krav på dig att aktivt söka nytt arbete och delta i arbetsmarknadspolitiska program. Tyvärr är arbetslöshetsförsäkringen alltför dålig idag för att ens komma i närheten av att leva upp till att ge ekonomisk trygghet.

7 Kan jag få socialbidrag även om jag har besparingar och äger min bostad?

Nej, och det är den stora skillnaden mellan försäkringsersättning och socialbidraget, som ger existensminimum när du uttömt alla möjligheter att försörja dig på annat sätt. •

Skulle du klara dig ekonomiskt om du blev av med jobbet?

Tadashi Murase, byggnadsarbetare
– Det skulle bli svårt. Blir inte mycket kvar efter att man betalt hyra och lån. Men man får väl 80 procent av lönen av a-kassan? Jaså inte! Då skulle det nog inte bli något kvar alls.

Olle Lundquist, säljare
– Nej, det skulle bli knapert. Men det beror på hur lång tid det rör sig om. Det är fel med taket i a-kassan. Åtminstone 80 procent av lönen borde man få.

Sara Johansson, servitris
– Nej, då skulle jag bli tvungen att fixa ett annat jobb direkt. Själv har jag inte gått med i a-kassan. Gränsen de satt för ersättningen gör att man inte litar på a-kassan på samma sätt längre.

Sandra Sikuljak, chaufför
– Nej, då skulle jag behöva prioritera väldigt hårt för att klara mig. Jag har skickat in papper både till facket och a-kassan men inte hunnit gå med än. När man hör om nivån på ersättningen undrar man ibland om det är någon idé.

Veronica Häggström, lokalvårdare
– Nej, då skulle jag kanske bli tvungen att låna pengar av mina föräldrar. Så jag hoppas verkligen att jag får behålla jobbet. Jag är med i a-kassan men har inte tänkt så mycket på den.

A- KASSA

Sveriges löntagare behöver en modern och rättvis arbetslöshetsförsäkring. Det är en försäkring med låg avgift, generösa villkor och ett gott inkomstbortfallsskydd. Då skapar vi trygga människor som kan möta en arbetsmarknad i förändring. Så blir Sverige starkt.